

[Hoff.]

Gavn? Og det andet Spørgsmaal: Yder den i Lovforslaget angivne Sammensætning af Raadet nogen rimelig Sikkerhed for, at de Raadet betroede Opgaver vil blive løst paa tilfredsstillende Maade?

Inden jeg gaar over til en direkte Besvarelse af disse to Spørgsmaal, som alle dette høje Tings Medlemmer sikkert vil indrømme er afgørende for Lovforslagets Berettigelse, vil jeg imidlertid gerne komme med nogle almindelige Betragtninger over Spørgsmaalet om Forskning i det hele taget. Jeg har selv i al Beskedenhed beskæftiget mig med det, man plejer at kalde teknisk-videnskabelig Forskning, men jeg har ogsaa gennem en længere Periode beskæftiget mig med Spørgsmaalet om, hvorvidt man i vor Tid bedømte Forskningsarbejdets Betydning for Udviklingen rigtigt. Mit Syn paa dette Spørgsmaal er formuleret i en Artikel, der fandtes i Tidsskriftet „Ingeniøren“ for 8. April 1942, en Artikel, der har været citeret og kommenteret i forskellige tilsvarende Tidsskrifter i andre Lande. Jeg skal tillade mig ganske kort at resumere Tankegangen i denne Betragtning.

Det er en kendt Sag, at naar vore unge Videnskabsmænd vender hjem fra Studierejser i Udlandet, er deres Beretninger fulde af Beundring over de moderne og kostbart indrettede Forskningsanstalter, de har set, og maaske endnu mere over de svimlende Beløb, som de paagældende Steder stilles til Forskningens Raadighed, og det stadige Omkvæd er derfor dette: Hvis vi vil være med i Udviklingen og ikke sejles agterud, maa vi være med her og i det mindste ofre relativt lige saa store Midler paa Forskning, som Udlandet gør.

Begrundelsen for dette kan formuleres saaledes: Ud fra det store Kendskab, vi nutildags mener at have til Naturens Hemmeligheder, bør vi ikke mere lade det være saadanne Tilfældigheder som Tilstedeværelsen af Genier, der afgør vore næste Skridt. Vi regner med, at vi kender saa meget af det store Puslespil, at vi nu rationelt kan tilrettelægge Arbejdet med at pumpe Naturen for dens sidste Hemmeligheder, i Stedet for som hidtil at lade Opfindelserne og de store Opdagelser komme af sig selv. Og denne Mening er saa almindeligt anerkendt, at selv om de fleste er klar over, at der ligger et ikke ringe Reklamemoment i de store Firmaers megen Forsken, kommer de fleste til den Slutning, at dette er en Arbejds metode, der er helt rigtig, og at jo før vi kommer i Gang med tilsvarende Metoder herhjemme, des bedre.

De fleste slutter sig derfor til dem, der kræver Forskningsarbejde, fordi de tror, at kun derigennem kan man være med i Udviklingen. De store Institutter og de kostbare Apparater tages af mange som en Selvfølge, fordi man regner med, at Kundskabens store Agre nutildags skal pløjes saa dybt, at der intet kan udrettes, om man ikke har de mest moderne Laboratorier o. s. v. Dette suppleres med den gængse Betragtning, at i vore Dage er Videnskabernes Omraade blevet saa omfattende, at den eneste Mulighed, et Menneske har for at naa helt frem til Grænsen for det endnu ukendte, er, at det specialiserer sig saa stærkt som overhovedet muligt.

Formaalet med det Forskningsarbejde, der Verden over anstilles, er at vinde nyt Land for Menneskeaaanden, men Spørgsmaalet er, om Hovedbetingelsen for dette Arbejde er Laboratorier, Instrumenter og Bevillinger, eller om det er Tilstedeværelsen af Geni og Intuition. Og Svaret herpaa er, at Ørsted, Rømer og utallige andre har ydet deres banebrydende Indsats uden den moderne Forsknings Hjælpemidler, medens intet Institut i Verden kan sætte nogen Gennemsnitsvidenskabsmand i Stand til at præstere en Ørstedes eller en Rømers Gerning. For at kunne præstere Landvindingsarbejde for Menneskeaaanden, kræves nemlig eet: *Aand*, og den, der er udrustet hermed, vil kunne gøre sin Indsats, selv om de ydre Arbejdsforhold er ringe, medens Summen af alle de flittige Specialisters Gerning aldrig vil kunne blive noget tilsvarende, hvis deres aandelige Udrustning ikke er langt over Gennemsnittet. Dette betyder ikke, at de store Forskningsinstitutter i Udlandet ikke gør Gavn, men det betyder, at de ikke evner at skabe Muligheder for ny Landvinding, og det betyder, at vore Muligheder for at ligge foran i Udviklingen ikke er et Spørgsmaal om, hvordan vi organiserer og finansierer vort Forskningsarbejde.

For at forstaa, hvorfor man i Udlandet lægger saa megen Vægt paa Forskningen, maa man gøre sig klart, at vi her i Danmark — og vel hele Norden — har fulgt en helt anden Linie for at opnaa at hævde os, end de store Industrilande har fulgt. I de store Lande har man lagt Udviklingen af Erhvervslivet i Hænderne paa Specialister, som til Gengæld er udstyret med alt, hvad Penge har kunnet skaffe. Vi herhjemme har fulgt den Linie, at vi har ladet det være hver enkelt Dygtighed og Forstaaelse, lige fra den menige Arbejders til den øverste Chefs, som var det bærende i vor Udvikling. Linien, som har ført til de store